Pobos bárbaros e reinos xermánicos

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: Acertos ☐ Erros ☐

1. Completa as seguintes frases:

- Do que fora o grande imperio .... unicamente se mantivo a parte de oriente con capital en .... que perdurará ata ....
- Os romanos chamaron .... aos pobos .... que habitaban as terras ao norte de fronteira do seu ...., é dicir, unha ampla zona da Europa ....

2. Quen foron os que provocaron o inicio das grandes invasións dos séculos IV e V en Europa e parte e Asia?

- ☐ Os visigodos
- ☐ Os hunos
- ☐ Os saxóns
- ☐ Os vándalos

3. Coa chegada dos bárbaros a Roma, desapareceu por completo o imperio romano?

- ☐ Si, porque foi invadidos polos bárbaros
- ☐ Non, porque se mantivo o imperio romano en oriente
- ☐ Si, porque os xermanos controlaron o imperio
- ☐ Non, porque os romanos conseguiron recuperar o dominio sobre os xermanos

4. Onde estableceron os suevos a capital do seu reino?

- ☐ En Bracara
- ☐ En Toletum
- ☐ En Lucus
- ☐ En Emerita

5. En que século reinou o emperador Xustiniano I?

- ☐ X
- ☐ VIII
- ☐ VI
- ☐ XII

A Europa feudal

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: **Acertos** ☐ **Erros** ☐

1. Por que é coñecido na historia Carlomagno?

- ☐ Porque foi un gran mestre
- ☐ Porque perfeccionou as artes de pesca
- ☐ Porque conseguiu dominar o norte de África
- ☐ Porque organizou as cruzadas
- ☐ Porque formou un grande imperio en Europa
- ☐ Porque foi o guerreiro máis valente do seu tempo

2. Que foi o feudalismo?

- ☐ Un sistema artístico e recreativo da Idade Media
- ☐ Un sistema político, económico e social característico da Idade Media
- ☐ Un método de construír feudos
- ☐ Un complexo organismo eclesiástico
- ☐ Un dicionario de termos históricos

3. En que se convertían os señores que prestaban xuramento de fidelidade a un rei?

- ☐ En escravos
- ☐ En homes libres
- ☐ En vasalos
- ☐ En monxes
- ☐ En servos
- ☐ En terratenentes

4. Cales eran os grupos sociais privilexiados?

- ☐ O clero
- ☐ Os campesiños
- ☐ A nobreza
- ☐ Os artesáns
- ☐ Os comerciantes
- ☐ Os mestres

5. A quen debía obedecer en primeiro termo un habitante dun feudo?

- ☐ Ao rei, que era señor de todo o reino
- ☐ Ao bispo, porque tiña o poder da Igrexa
- ☐ Ao señor do feudo no que vivía
- ☐ Ao abade do mosteiro, para que rezase pola súa alma

6. Durante o feudalismo, onde vivía a maioría da poboación?

- ☐ En vilas
- ☐ En cidades
- ☐ En aldeas

7. De onde procedía o poder dos reis, segundo a teoría establecida na Idade Media?

- ....

8. Cales son os principios básicos do islam?

- ....

A Europa do románico

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: **Acertos** ☐ **Erros** ☐

1. Cales foron os principais centros de cultura durante a alta Idade Media?

☐ As catedrais ☐ Os mosteiros ☐ Os colexios maiores ☐ As universidades

2. A frase latina *ora et labora* aplicaba á vida de moitos monxes medievais indica:

☐ Que traballaban e laboraban
☐ Que repartían o día entre o traballo manual, o intelectual e os rezos
☐ Que durmían pouco e traballaban moito
☐ Que rezaban cando traballaban

3. Por que o Camiño de Santiago tamén é coñecido como Camiño Francés?

☐ Porque é unha estrada construída polos franceses
☐ Porque é un camiño que usan os peregrinos de Europa atravesando Francia
☐ Porque leva ese nome en honor do primeiro peregrino que era francés
☐ Porque foi organizado polo rei francés Xelmírez

4. Analiza e comenta este conxunto escultórico.

5. Analiza e comenta esta pintura mural.

Renovación e crise no mundo feudal

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: **Acertos** ☐ **Erros** ☐

1. A partir de que século foi apreciable, en Europa occidental, a renovación da agricultura?

- ☐ IX
- ☐ XII
- ☐ XV
- ☐ VIII

2. Que facilitou o desenvolvemento comercial da Idade Media?

- ☐ A aparición de novos animais de tiro
- ☐ Novos sistemas de embalaxe
- ☐ As melloras producidas nos camiños terrestres, nos barcos e nos sistemas de navegación
- ☐ A concentración dos comerciantes nos portos

3. Que tiveron que facer os monarcas ingleses para conservar o trono?

- ☐ Recoñecer a Carta Grande, na que se establecía como se herdaba o trono
- ☐ Pactar coas masas populares para que tivesen salarios dignos
- ☐ Recoñecer que debían exercer o poder en beneficio da Igrexa
- ☐ Asinar a Carta Magna, un documento que limitada o poder do rei

4. Cal foi a guerra medieval máis longa? A que estados enfrontou?

- ....
- ....

5. Que eran os gremios?

- ....
....
....
....

A Europa do gótico

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: **Acertos** ☐ **Erros** ☐

1. Quen foi o inventor da imprenta?

☐ Gorberto ☐ Duns Escoto ☐ Gutenberg ☐ Marco Polo

2. Cal é o edifico máis representativo da arte gótica?

☐ Castelo ☐ Mosteiro ☐ Catedral ☐ Palacio

3. Cal é bóveda característica da arquitectura gótica?

☐ De canón ☐ De crucería ☐ De arista ☐ De casetóns

4. Define os seguintes termos:

- Técnica do óleo: ....

  ....

- Arco apuntado: ....

  ....

- Escultura funeraria: ....

  ....

5. Compara estas dúas obras e identifica os elementos que che permitan clasificalas como románica ou como gótica.

A península ibérica na Idade Media. O reino de Galicia

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: **Acertos** ☐ **Erros** ☐

1. En que ano entraron os musulmáns na península ibérica e iniciaron a súa conquista?

- ☐ 873
- ☐ 711
- ☐ 756
- ☐ 1492

2. Responde se estas afirmacións son verdadeiras –V– ou falsas –F–. Escribe correctamente as falsas.

- Denomínase Reconquista o proceso de recuperación do poder dos monarcas ___
- A Reconquista tivo lugar entre os séculos VIII-XV ___
- A Reconquista comezou en en Navarra e rematou en Granada ___

3. Por que houbo diferenzas políticas entre os reinos cristiáns da península ibérica e o resto da Europa feudal?

- ☐ Porque a presenza dos normandos obrigou a formar exércitos
- ☐ Porque os reis cristiáns dedicáronse a expulsar aos xudeus
- ☐ Porque os reinos cristiáns tiveron que reconquistar o territorio dominado polos musulmáns, situación que non tiveron os demais reinos europeos
- ☐ Porque unicamente os reinos cristiáns da península ibérica tiveron que loitar contra os piratas do mar que asolaban as costas

4. Que cambios se produciron na agricultura e na gandería dos reinos cristiáns a partir do século XII?

- ....

....

5. Responde ás seguintes cuestións:

- Cando se celebra o Ano Santo? ....

....
- Que beneficios alcanzan os peregrinos no Ano Santo? ....

....
- Que bispo conseguiu ese privilexio para Santiago? ....

....

As paisaxes naturais de España

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: **Acertos** ☐ **Erros** ☐

1. Sitúa neste mapa mudo as seguintes unidades de relevo:

1] A Meseta, debuxando o seu contorno
2] O Sistema Central
3] A Cordilleira Cantábrica
4] O Sistema Ibérico
5] Gran Canaria, Tenerife e A Palma

2. Contesta estas cuestións:

- Cal é o río máis longo dos ríos peninsulares? ....
- Cal é o río máis longo da vertente mediterránea? ....
- Que é o bosque caducifolio? ....

3. Completa este cadro:

Elementos do clima	Definición	Exprésase en...	Aparato de medida
Precipitación			
Presión atmosférica			

4. Indica se son verdadeiras –V– ou falsas –F– as seguintes afirmacións. Corrixe as falsas.

- O pico máis alto de España é o Mulhacén, con 3.478 m ___
- O Teide está na illa de Lanzarote ___
- O pico de Aneto está nos Pirineos ___

5. Completa estas frases:

- Cando o frío dificulta o crecemento do bosque, aparece a vexetación de ....
- A situación xeográfica de Canarias, fronte ás costas .... e latitudes máis baixas, condiciona tamén o seu ....

6. Onde desembocan os seguintes ríos?

- Bidasoa: ☐ Cantábrico ☐ Atlántico ☐ Mediterráneo
- Llobregat: ☐ Cantábrico ☐ Atlántico ☐ Mediterráneo
- Nalón: ☐ Cantábrico ☐ Atlántico ☐ Mediterráneo
- Turia: ☐ Cantábrico ☐ Atlántico ☐ Mediterráneo
- Eo: ☐ Cantábrico ☐ Atlántico ☐ Mediterráneo

A paisaxe natural galega

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: **Acertos** ☐ **Erros** ☐

1. Sitúa neste mapa mudo os seguintes datos:

- As Serras: 1] Capelada e 2] Courel
- As Chairas: 3] Terra Chá e 4] Carballiño
- As depresións: 5] Sarria e 6] Verín
- Ríos: 7] Miño e 8] Lérez
- Rías: 9] Betanzos e 10] Vigo

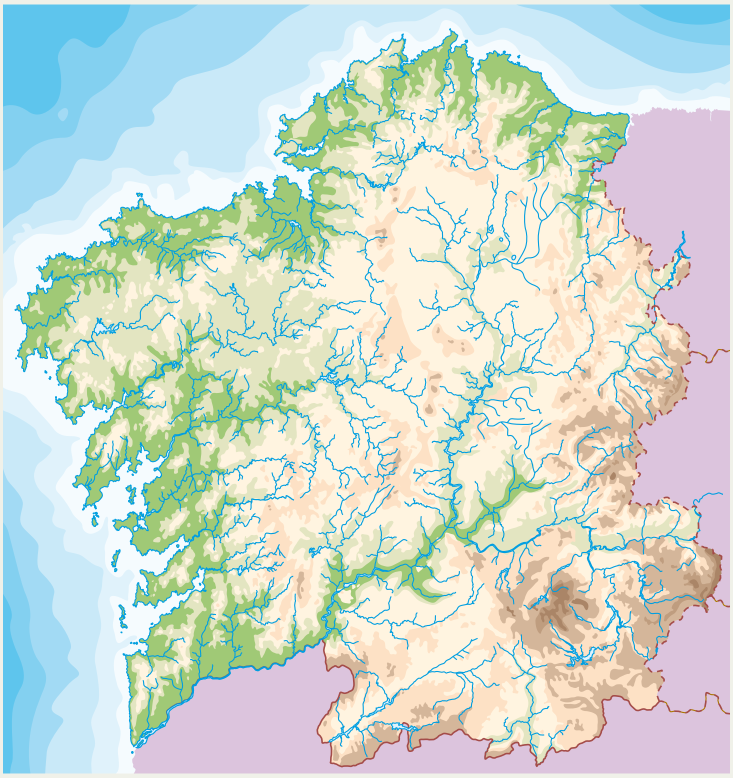

2. Indica se son verdadeiras –V– ou falsas –F– as seguintes afirmacións. Corrixe as falsas.

- O Miño desemboca na ría de Vigo ___
- O anticiclón das Azores provoca tempo inestable e nubrado ___
- A ría de Muros e Noia forma parte das Rías Altas ___
- As precipitacións en Galicia son abundantes, con máximos en outono ___

3. Completa estas frases:

- As costas galegas son as máis articuladas e .... da Península e os seus ríos, aínda que curtos, son moi numerosos e ....
- Con algo máis de 1.600 km, a costa galega presenta un perfil moi ...., no que se alternan extensos areais con altos ....
- A maior orixinalidade da costa galega son as ...., entrantes estreitos e profundos do .... na terra.

4. Relaciona cada unidade de relevo coa súa categoría.

◯ Pena Forcada	
◯ Xallas	① Serra
◯ Barbanza	
◯ Monterrei	② Chaira
◯ Xistral	
◯ A Limia	③ Depresión
◯ Macizo de Manzaneda	

5. As Illas Atlánticas son...?

- ☐ Un Parque Nacional
- ☐ Unha Reserva da Biosfera
- ☐ Un Parque Natural
- ☐ Unha Reserva Natural Fluvial

6. Que é unha Reserva da Biosfera?

- ....

A poboación mundial

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: Acertos ☐ Erros ☐

1. En que continente é menor a esperanza de vida dos seus habitantes? Indica algunha razón desta situación.

- ....

2. Que densidade de poboación terá un territorio de 543 km² no que vivan 2.987.653 persoas?

Está: ☐ moi poboado ☐ pouco poboado

3. Se a taxa de mortalidade dun país é de 11,1 ‰ e a de natalidade é de 15,3 ‰, como é o seu crecemento natural ou vexetativo?

☐ Alto ☐ Medio ☐ Baixo

4. Completa este cadro coas características do réxime demográfico moderno.

Réxime demográfico moderno			
Característico de...		Crecemento natural ou vexetativo	
Taxa de natalidade		Esperanza de vida	
Taxa de mortalidade		Predomina a poboación...	
Mortalidade infantil			

5. Relaciona o tipo de país co tipo de pirámide que terá a súa poboación:

① En vías de desenvolvemento ◯ Expansiva
② Desenvolvido ◯ Estacionaria
③ Subdesenvolvido ◯ Decrecente

6. A que sector económico pertencen as seguintes persoas traballadoras?:

- Mineira ☐ Primario ☐ Secundario ☐ Terciario
- Profesor ☐ Primario ☐ Secundario ☐ Terciario
- Agricultora ☐ Primario ☐ Secundario ☐ Terciario
- Albanel ☐ Primario ☐ Secundario ☐ Terciario

7. Que porcentaxe do planeta está deshabitado?

- ....

8. Relaciona as causas da mortalidade co tipo de país rico ou pobre.

◯ A fame, a mala alimentación ou desnutrición
◯ Os accidentes de tráfico
◯ A falta de vacinas e medicinas
◯ Enfermidades cardiovasculares
◯ Graves dificultades económicas
◯ Baixo nivel de vida da poboación
◯ O cancro

① Rico / desenvolvido
② Pobre / subdesenvolvido

23 Indica as consecuencias da migración para os países receptores e para os países emisores.

- Contribúen á mestizaxe de razas e culturas ☐ Receptor ☐ Emisor
- Aumenta a poboación en idade de traballar ☐ Receptor ☐ Emisor
- A poboación diminúe ☐ Receptor ☐ Emisor
- Contribúen ao rexuvenecemento da poboación ☐ Receptor ☐ Emisor
- Diminúe a natalidade ☐ Receptor ☐ Emisor
- Mellora a situación familiar porque envían cartos ☐ Receptor ☐ Emisor
- Contribúen ao aumento da natalidade ☐ Receptor ☐ Emisor
- Aumenta a proporción de mulleres sobre os homes ☐ Receptor ☐ Emisor

24 Observa atentamente o mapa e responde:

Porcentaxe de estranxeiros inscritos en de cada comunidade autónoma. 2014

* **Cita as tres Comunidades Autónomas con maior porcentaxe de estranxeiros.**

- ....
....
....

* **Cita as tres Comunidades Autónomas con menor porcentaxe de estranxeiros.**

- ....
....
....

* **Cales son as consecuencias para estas Comunidades Autónomas?**

◯ Aumenta a poboación
◯ Diminúe taxa de natalidade
◯ Aumenta a poboación activa
◯ Mestizaxe de razas e culturas
◯ A situación social non varía
◯ Diminúe a poboación activa

① Para as de menor procentaxe

② Para as de maior porcentaxe

25 Completa as seguintes frases:

- Os inmigrantes contribúen ao desenvolvemento económico, porque aumenta a poboación ...., e o número de contribuíntes. Ademais, realizan os traballos que rexeitan os traballadores do .... por estar peor ...., por ser perigosos, porque non precisan unha .... profesional ou por ter escasa consideración social.
- Os emigrantes contribúen a mellorar a situación ...., e a do propio país, porque envían cartos aos seus .... orixe, ao tempo que fan que diminúan as taxas de paro e as tensións sociais, provocados pola falta de ....
- Nas sociedades dos países que reciben moitos ...., prodúcese a mestizaxe de razas e .... que non sempre conviven en harmonía. Nalgúns casos xorden conflitos sociais debido ao .... da poboación receptora e ás dificultades de integración da poboación ....

Un mundo de cidades

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: **Acertos** ☐ **Erros** ☐

1. Que proporción, aproximadamente, da poboación mundial vive hoxe en cidades?

☐ 25 % ☐ 50 % ☐ 15 % ☐ 75 % ☐ 37 % ☐ 90 %

2. Desde cando experimentan as cidades un gran crecemento?

☐ Desde finais do século XVII
☐ Desde os inicios do século XX
☐ Desde a segunda metade do século XX
☐ Desde comezos do século XIX

3. Indica se son verdadeiras –V– ou falsas –F– as seguintes afirmacións. Corrixe as que sexan falsas.

- Nunha conurbación, as cidades acabaron por fundirse nunha soa ___
- As cidades que forman parte dunha área metropolitana son independentes unhas das outras ___
- As megalópoles son grandes áreas urbanizadas ___
- Barcelona ten área metropolitana ___

4. Relaciona estas dúas columnas:

① Casco antigo	◯ Espazos urbanizados na segunda metade do século XX
② Ensanche	◯ A parte da cidade dos séculos XIX e XX
③ Periferia	◯ A parte da cidade anterior ao século XIX

5. Completa as seguintes frases:

- O plano ortogonal é aquel que ten rúas .... que se cruzan formando ....
- O plano .... é aquel que ten rúas trazadas de forma perpendicular a unha vía de circulación importante.
- O plano .... é aquel que ten un centro do que parten as rúas a modo de . ... e outras formando círculos ....
- O plano .... é aquel no que as rúas son curtas e sinuosas, as veces sen saída, e que producen un efecto labiríntico e ....

6. Que funcións específicas destacarías das seguintes cidades:

* **Xerusalén:**

☐ comercial ☐ residencial ☐ industrial ☐ política ☐ relixiosa ☐ turística

* **Nova York:**

☐ comercial ☐ residencial ☐ industrial ☐ política ☐ relixiosa ☐ turística

* **Venecia:**

☐ comercial ☐ residencial ☐ industrial ☐ política ☐ relixiosa ☐ turística

A urbanización do territorio español e galego

Responde a estas cuestións. Para comprobar a túa aprendizaxe, consulta a información do tema e anota o número de: Acertos [ ] Erros [ ]

1. Elixe a resposta adecuada para definir este concepto:

* Taxa de urbanización:
  - ☐ É o desenvolvemento, crecemento e concentración da poboación en cidades.
  - ☐ A proporción de poboación que vive nas cidades.

2. Como eran as cidades na época preindustrial?

- ☐ Experimentaron importantes modificacións: derrube das murallas e construción de novos barrios.
- ☐ Viviron un proceso de crecemento moi rápido.
- ☐ As cidades eran pequenas, moitas tiñan murallas e a maioría tiñan un plano irregular.
- ☐ Eran moi numerosas e estaban asentadas nas montañas

3. Cita dúas razóns que explican o crecemento das cidades durante a etapa industrial:

- ....
- ....

4. Indica o rango das seguintes cidades:

* Valencia:
  ☐ Principal ☐ Segunda categoría ☐ Rango medio ☐ Comarcal
* Vigo:
  ☐ Principal ☐ Segunda categoría ☐ Rango medio ☐ Comarcal
* Granada:
  ☐ Principal ☐ Segunda categoría ☐ Rango medio ☐ Comarcal
* León:
  ☐ Principal ☐ Segunda categoría ☐ Rango medio ☐ Comarcal
* Ferrol:
  ☐ Principal ☐ Segunda categoría ☐ Rango medio ☐ Comarcal
* Madrid:
  ☐ Principal ☐ Segunda categoría ☐ Rango medio ☐ Comarcal

5. Relaciona cada cidade co eixe no que se inclúe:

① Ourense	◯ Eixe mediterráneo
② San Sebastián	◯ Eixe andaluz
③ Valencia	◯ Eixe atlántico galego
④ Málaga	◯ Eixe do val do Ebro
⑤ Zaragoza	◯ Eixe cantábrico

6. Completa as seguintes frases:

- A parroquia está formada polo agrupamento de varias .... que organizan en común a súa vida .... e social e que comparten elementos comúns como a ...., o cemiterio e a .... anual.
- En Galicia ningunha cidade exerce a .... no sistema .... É un sistema .... formado por varias cidades destacadas e outras moitas que inflúen sobre a rexión ou a ....